

DEMOKRATSKA FEDERATIVNA JUGOSLAVIJA  
DRŽAVNA KOMISIJA ZA UGOTOVITEV ZLOČINOV  
OKUPATORJEV IN NJIHOVIH POMAGAČEV

# NARODOM JUGOSLAVIJE

*Okupatorji in njihovi pomagači so našo mučeniško in junaško zemljo s svojimi krvoločnimi zverstvi ovili v črno, s svojim ropanjem in nasiljem pa spremenili v puščino in pogorišča. Dvignili smo se v narodno osvobodilno borbo, da bi se ubranili teh zveri, da bi skovali svojo narodno svobodo in preskrbeli narodni pravici spoštovanje.*

*Naše narodne oblasti so v teku naše triletne borbe v ljudski obliki sodili že mnogim hitlerjevskim, fašističnim, ustaškim, nedičevskim, ljotičevskim, mihailovičevskim, belogardističnim, plavogardističnim in zelenokadrovskim neustvorom in jih obsodile. Toda izgubili bi vero v človeško pravico, če bi uspelo tudi nemu samemu nemškemu, italijanskemu, madžarskemu ali bolgarskemu okupatorskemu zločincu ali samo nemu njihovih pomagačev, teh izrodov naših narodov, da bi se skrili pred pravično narodno kaznijo, če bi tudi najmanjša škoda, ki so nam jo povzročili s svojimi pomagači fašistični požigalci in plenilci, ostala nepovrnjena.*

Kot zvest tolmač tega ljudskega občutka pravice je PROTIFAŠISTIČNI SVET NARODNEGA OSVOBOJENJA JUGOSLAVIJE dne 29. novembra 1943 na svojem II. zasedanju v Jajcu storil sklep o ustanovitvi Državne komisije za ugotovitev zločinov okupatorjev in njihovih pomagačev in to pri Predsedstvu Nacionalnega Komiteta.

Danes je od Državne komisije preko Komisij Pokrajinskih protifašističnih svetov in Narodno osvobodilnih odborov kot organov narodne oblasti organizirana v celi naši državi posebna pravna služba za preiskovanje in ugotavljanje zločinov, ki so jih izvršili nad našimi narodi okupatorji in njihovi pomagači. Prijave žrtev in oškodovancev, izpovedbe prič z izčrpnim dokaznim gradivom dohajajo vsak dan komisijam in organom narodne oblasti. Toda **pravici mora biti popolnoma zadoščeno, vsi zločinci morajo biti kaznovani in vsa škoda mora biti povrnjena! Zato je sveta dolžnost vsakega našega človeka, ki mu je karkoli znano in ki ima kake dokaze o kateremkoli zločinu, ki so ga v naši državi izvršili okupatorji in njihovi neposredni in posredni pomagači, da to sporoči najbližjemu organu narodne oblasti.** Vse množične in posamezne uboje, vse talstvo, vse zapore, mučenja in posilstva, vse telesne poškodbe in sistematično kvarjenje zdravja, vsa interniranja, deportiranja, konfiniranja, prisilno izseljevanje, prisilno mobiliziranje, odpošiljanje na prisilno delo, vse poniževanje človeka, - vsako veleizdajo kakršnekoli vrste, vsako špionažo, vsako neposredno ali posredno udeležbo pri organizacijah, kakor so gestapovska, ustaška, četniška, ljotičevska, domobranska in tem slične, kakor so tudi SS-ovske in druge, ki so imele za cilj pospeševati vojno, materialno in moralno pomoč okupatorju, - vsako neposredno ali posredno pomaganje političnih in sploh javnih delavcev ali odgovornih državnih in javnih uradnikov okupatorju in njegovemu ubijanju, grdemu ravnanju, ropanju in poniževanju naših narodov, - vsako materialno in moralno pomoč okupatorju, vsak govor, vsako širjenje letakov, vsak članek, poziv, apel v korist okupatorju - in sleherno drugo zlo, ki so ga okupatorji in njihovi pomagači storili našim narodom, je treba **takoj prijaviti organom narodne oblasti in skrbno zbrati ves dokazni material za vsak tak zločin.** Pri tem pa je treba vedno označiti **škodo, storjeno posamezniku ali državi, ocenjeno v vrednosti predvojnih dinarjev.**

**Fašistični zločinci in njihovi pomagači morajo biti primerno kaznovani, da se podobni zločini ne bodo nikoli več ponovili v zgodovini človeštva, a naši narodi morajo dobiti polno moralno in materialno zadoščanje!**

Da se bo pa to tudi tako zgodilo, imajo naši junaški narodi trdno jamstvo na eni strani v svoji junaški Narodno Osvobodilni Vejski in v svoji novi državi, demokratični, federativni Jugoslaviji, ki se zmagovalno razvija pod modrim vodstvom našega velikega maršala Tita, na drugi strani pa v odločitvi moskovske konference meseca novembra 1943, ki so jo sklenili naši veliki zavezniki SOVJETSKA ZVEZA, VELIKA BRITANIJA in ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIŠKE, da bodo namreč okupatorski zločinci in njihovi pomagači „poslani nazaj v države, kjer so storili svoje zločine, da bodo tam sojeni in kaznovani po zakonih teh osvobojenih držav“. Trije naši veliki zavezniki so podali na tej konferenci izjavo, „da bodo preganjali vojne zločince do kraja sveta in jih izročili v roke narodov, ki jih tožijo, da jih bodo mogli soditi“. Skupno z našimi zaveznički bomo preganjali okupatorske zločince in njihove pomagače do kraja sveta, prepričani, da bo pravica naših narodov položila svojo roko nanje.

Že mnogi izmed onih hitlerjevskih zveri, ki so prelile toliko nedolžne krvi naših narodov, padajo v naše roke in v roke naših zaveznikov in skoro bomo imeli vse v svojih rokah. Zato je nujno, da čim preje vložimo prijave in obtožbe proti vsem neposrednim in posrednim krivcem - storilcem, udeležencem in duhovnim povzročiteljem zločinov, ki so jih nad našim narodom izvršili okupatorji in njihovi pomagači. **Zato vi zavedni narodni borci in rodoljubi, ki imate dokazno gradivo za katerikoli zločin in za katerokoli škodo, ki so jo povzročili okupatorji in njihovi pomagači našim narodom, dostavljajte vse to organom narodne oblasti!** Izvršite to sveto dolžnost, ki vas veže napram mučeniškemu in junaškemu narodu in napram človeški pravici! Ker že prihaja čas, ko bodo končno privedeni pred narodno sodišče vsi krvniki in roparji naših narodov, vsi okupatorski zločinci in njihovi pomagači, in že prihaja čas povrnitve strahotne škode, ki so jo okupatorski roparji in njihovi pomagači, ti najbolj krvavi škodljivci v zgodovini človeštva, storili našim narodom!

**Smrt zverskim morilcem in roparjem našega naroda, okupatorjem in njihovim pomagačem!**

**Smrt fašizmu - svobodo narodu!**

Tajnik:  
Dr. Vladan Jakanović

Predsednik Državne komisije:  
Dr. Dušan Nedeljković  
vseučiliški profesor